

NÂNG CAO HIỆU QUẢ ĐẦU TƯ CÔNG TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH ĐỒNG THÁP

Lê Văn Tuấn*, Từ Quang Phương**

Ngày nhận: 27/10/2014

Ngày nhận bản sửa: 6/11/2014

Ngày duyệt đăng: 25/11/2014

Tóm tắt:

Trong những năm qua, đầu tư công (đầu tư của khu vực nhà nước) trên địa bàn tỉnh Đồng Tháp đạt được nhiều kết quả tích cực, góp phần thực hiện đạt được các mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội của Tỉnh. Tỉnh Đồng Tháp đã đẩy mạnh xúc tiến đầu tư, thu hút được các nguồn vốn đầu tư trong và ngoài nước, tập trung đầu tư phát triển kết cấu hạ tầng, tạo động lực thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội của Tỉnh. Tuy nhiên, hiệu quả đầu tư công của Tỉnh còn thấp, vốn đầu tư công chưa đáp ứng đủ nhu cầu đầu tư trên địa bàn Tỉnh, tình trạng thất thoát lãng phí vẫn còn diễn ra, ... Trong thời gian tới, nhằm nâng cao hiệu quả đầu tư công trên địa bàn tỉnh Đồng Tháp, góp phần phát triển kinh tế - xã hội của Tỉnh giai đoạn 2016 – 2020 theo hướng bền vững. Bài viết nghiên cứu thực trạng đầu tư công tỉnh Đồng Tháp giai đoạn 2006 – 2014 và đưa ra một số giải pháp nâng cao hiệu quả đầu tư công tỉnh Đồng Tháp trong thời gian tới.

Từ khóa: đầu tư, đầu tư công, đầu tư của khu vực nhà nước, kinh tế - xã hội

Improving the efficiency of public investment in Dong Thap province

Abstract:

In recent years, public investment (investment of the public sector) in Dong Thap province has achieved many positive results, contributing to the achievements of economic and social development's objectives of the province. The province has promoted investment, attracted capital and foreign investment, focused on investment in infrastructure development, and created motivation in economic and social development. However, the efficiency of the province's public investment is low and the investment capital cannot meet the investment demands. In the future, it is necessary to improve the efficiency of public investment in Dong Thap province, contributing to its economic and social development in the period 2016 - 2020 in a sustainable way. The article studies the reality of Dong Thap's public investment in the period 2006 - 2014 and offers some solutions to improve the efficiency of public investment in Dong Thap province in the coming time.

Keywords: investment, public investment.

1. Giới thiệu

Đồng Tháp là một tỉnh thuộc vùng Đồng bằng sông Cửu Long, Tỉnh ở vị trí trung bình thấp về quy mô nền kinh tế và phát triển kém hơn 5 tỉnh, thành liền kề, cơ cấu kinh tế còn nặng về nông nghiệp, công nghiệp – xây dựng còn chiếm tỷ trọng thấp, phát triển thương mại – dịch vụ ở mức trung bình so

với toàn vùng. Các chỉ tiêu kết cấu hạ tầng ở mức độ trung bình (ngoại trừ hệ thống giao thông bộ phát triển kém hơn bình quân toàn Vùng) (Ủy ban nhân dân tỉnh Đồng Tháp, 2011, tr.111). Để có thể phát triển kinh tế - xã hội của Tỉnh thì Đầu tư phát triển, đặc biệt là đầu tư công có vai trò quyết định đến sự tăng trưởng, phát triển kinh tế nhanh và bền vững

của Tỉnh. Trong nhiều năm qua, đầu tư công trên địa bàn tỉnh Đồng Tháp đạt được nhiều kết quả tích cực, góp phần thúc đẩy tăng trưởng kinh tế Tỉnh, thực hiện đạt được các mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội của Tỉnh. Tuy nhiên, hiệu quả đầu tư công còn thấp, để nâng cao hiệu quả đầu tư công trong thời gian tới, tỉnh Đồng Tháp cần thực hiện đồng bộ nhiều giải pháp.

Bài viết này tập trung phân tích, đánh giá thực trạng đầu tư xã hội nói chung và đầu tư công nói riêng tại tỉnh Đồng Tháp trong giai đoạn 2006 – 2014. Trên cơ sở đó, đề xuất những giải pháp nâng cao hiệu quả đầu tư công tỉnh Đồng Tháp trong thời gian tới. Trong quá trình nghiên cứu, bài viết chủ yếu sử dụng các phương pháp nghiên cứu như: Phương pháp nghiên cứu lý thuyết và tổng kết thực tiễn, Phương pháp thống kê, Phương pháp phân tích tổng hợp và tư duy logic.

2. Tình hình đầu tư công tỉnh Đồng Tháp giai đoạn 2006 - 2014

2.1. Tỷ trọng đầu tư công trong tổng vốn đầu tư phát triển trên địa bàn tỉnh Đồng Tháp

Tỉnh Đồng Tháp luôn xác định vốn trong nước trên địa bàn Tỉnh là quyết định, vốn nước ngoài trên địa bàn tỉnh là quan trọng trong phát triển kinh tế - xã hội của Tỉnh. Cơ cấu và tốc độ phát triển của các nguồn vốn này qua các năm (bảng 1) cho thấy Tỉnh đã huy động vốn đầu tư từ nguồn vốn trong nước có sự kết hợp huy động nguồn vốn nước ngoài thông qua các kênh đầu tư trực tiếp làm tăng nguồn vốn đầu tư phát triển kinh tế của Tỉnh trong thời gian qua.

Trong giai đoạn 2006 – 2014, vốn đầu tư phát triển tỉnh Đồng Tháp không ngừng tăng qua các năm. Tỷ trọng đầu tư công chiếm gần một nửa tổng vốn đầu tư phát triển của Tỉnh. Tuy nhiên, tỷ trọng

đầu tư khu vực nhà nước trong tổng vốn đầu tư phát triển của Tỉnh có xu hướng giảm khá nhanh từ 43,54% năm 2006, xuống còn 31,54% vào năm 2010 và thấp nhất là 27,44% năm 2012, nhưng lại tăng lên tiếp tục 35,83% năm 2014. Ngược lại, tỷ trọng đầu tư khu vực ngoài nhà nước có xu hướng tăng dần từ 56,12% năm 2006 lên 67,56% năm 2010 và đạt 63,49% năm 2014. Đầu tư trực tiếp nước ngoài vào tỉnh Đồng Tháp chiếm tỷ trọng rất thấp, không quá 1,20% hằng năm trong tổng vốn đầu tư phát triển của Tỉnh và có xu hướng giảm nhẹ. Vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài trên địa bàn Tỉnh năm 2014 chỉ đạt 0,68% trong tổng vốn đầu tư phát triển của Tỉnh.

Nhìn chung, việc huy động vốn đầu tư phát triển kinh tế trên địa bàn Tỉnh trong thời gian qua chủ yếu là nguồn vốn trong nước trên địa bàn Tỉnh. Bên cạnh nguồn vốn từ ngân sách nhà nước trên địa bàn Tỉnh, các nguồn vốn từ doanh nghiệp, vốn của dân cư trên địa bàn Tỉnh đã được huy động cho công cuộc phát triển kinh tế của Tỉnh. Song song với đó là công tác thu hút được nguồn vốn đầu tư của nước ngoài đã được lãnh đạo Tỉnh quan tâm, tuy nhiên do điều kiện về cơ sở hạ tầng, các điều kiện lợi thế cũng như các chính sách đầu tư còn chậm chạp, chưa hợp lý mà Tỉnh đưa ra chưa thật sự hấp dẫn các nhà đầu tư nước ngoài đầu tư vào Tỉnh.

2.2. Qui mô và cơ cấu vốn đầu tư công tỉnh Đồng Tháp giai đoạn 2006 – 2014

Trong giai đoạn 2006 – 2010, qui mô vốn đầu tư công tỉnh Đồng Tháp không ngừng tăng qua các năm 2006 đến 2011, giảm nhẹ từ năm 2011- 2012 do ảnh hưởng của Nghị quyết 11/NQ-CP ngày 24/2/2011 về kiểm chế lạm phát, ổn định kinh tế vĩ mô, đảm bảo an sinh xã hội và tăng mạnh trở lại trong hai năm 2013 và 2014, đến năm 2014 đạt

Bảng 1: Qui mô và cơ cấu vốn đầu tư phát triển tỉnh Đồng Tháp giai đoạn 2006 – 2014

Chỉ tiêu	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Ước 2014
Tổng số (tỷ đồng)	2.297	3.599	5.044	6.251	7.299	7.553	8.556	8.653	11.684
Vốn đầu tư công	1.000	1.510	2.084	2.215	2.302	2.391	2.348	2.389	4.186
Vốn khu vực ngoài NN	1.289	2.063	2.900	3.971	4.931	5.114	6.140	6.195	7.418
FDI	7	26	60	65	66	48	68	70	80
Tỷ trọng (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Vốn đầu tư công	43,54	41,96	41,32	35,43	31,54	31,66	27,44	27,61	35,83
Vốn khu vực ngoài NN	56,12	57,32	57,49	63,53	67,56	67,71	71,76	71,59	63,49
FDI	0,34	0,72	1,19	1,04	0,9	0,63	0,8	0,8	0,68

Nguồn: Tổng hợp số liệu của Cục Thống kê tỉnh Đồng Tháp

Bảng 2: Qui mô và cơ cấu vốn đầu tư công tỉnh Đồng Tháp giai đoạn 2006 – 2014

Chỉ tiêu	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Ước 2014
Tổng số (tỷ đồng)	1.000	1.510	2.084	2.215	2.302	2.391	2.348	2.389	4.186
Vốn NSNN	785	993	1.502	1.759	1.922	1.844	1.967	1.871	1.982
Vốn vay	129	117	146	208	59	197	200	368	1.988
Vốn DNNN và vốn khác	86	400	436	248	321	350	181	150	216
Tỷ trọng (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Vốn NSNN	78,50	65,76	72,07	79,41	83,49	77,12	83,77	78,32	47,35
Vốn vay	12,90	7,75	7,01	9,39	2,56	8,24	8,52	15,40	47,49
Vốn DNNN và vốn khác	8,60	26,49	20,92	11,20	13,95	14,64	7,71	6,28	5,16

Nguồn: Tổng hợp số liệu của Cục Thống kê tỉnh Đồng Tháp

4.186 tỷ đồng (bảng 2).

Đầu tư công là việc sử dụng vốn Nhà nước (bao gồm cả vốn ngân sách nhà nước, vốn tín dụng của Nhà nước cho đầu tư và vốn đầu tư của doanh nghiệp nhà nước và vốn khác) để đầu tư vào các chương trình, dự án không vì mục tiêu lợi nhuận và (hoặc) không có khả năng hoàn vốn trực tiếp (Tư Quang Phương và Phạm Văn Hùng, 2012, tr. 236).

Nguồn vốn ngân sách nhà nước

Trong giai đoạn 2006 – 2014, nguồn vốn huy động từ ngân sách nhà nước luôn chiếm tỷ lệ trung bình khoảng 73,98% trong tổng vốn đầu tư công toàn Tỉnh. Nguồn vốn từ ngân sách nhà nước dành cho đầu tư công trên địa bàn Tỉnh không ngừng tăng lên từ năm 2006 đến 2014, nhưng tỷ trọng của nó trong tổng vốn đầu tư công trên địa bàn Tỉnh có xu hướng giảm xuống, từ năm 2006 là 78,50% xuống còn 47,35% năm 2014. Điều này cho thấy, Tỉnh đã làm tốt công tác thu hút và huy động tốt các nguồn vốn khác đầu tư vào Tỉnh, giảm dần sự phụ thuộc vào ngân sách nhà nước hỗ trợ cho Tỉnh.

Vốn ngân sách Trung ương hỗ trợ đầu tư phát triển kinh tế trên địa bàn Tỉnh trong thời gian qua chủ yếu thông qua các chương trình mục tiêu quốc gia, chương trình 135, dự án trồng 5 triệu ha rừng, chương trình xây dựng cụm, tuyến dân cư và nhà ở ngập lũ, vốn trái phiếu chính phủ để đầu tư xây dựng hệ thống đường giao thông vào trung tâm các xã, giao thông vùng biên giới, sửa chữa nâng cấp các công trình thủy lợi, chương trình kiên cố hoá trường lớp học và nhà công vụ giáo viên, xây dựng ký túc xá sinh viên, nâng cấp hệ thống bệnh viện, trạm y tế, xây dựng nông thôn mới... Trong đó, nguồn vốn trái phiếu chính phủ Trung ương đầu tư cho tỉnh Đồng Tháp đã góp phần lớn trong sự tăng trưởng quy mô nguồn vốn ngân sách nhà nước trên

địa bàn Tỉnh.

Hầu hết các công trình, dự án đầu tư trên địa bàn Tỉnh sử dụng vốn ngân sách nhà nước hoàn thành đưa vào sử dụng đã phát huy hiệu quả tích cực, nhiều công trình hạ tầng kỹ thuật – hạ tầng xã hội, khu công nghiệp đã hình thành đi vào hoạt động tạo điều kiện cho phát triển kinh tế - xã hội, giữ đà tăng trưởng kinh tế cao, ổn định đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân trong Tỉnh. Tuy vậy, vẫn còn tình trạng công trình thi công kéo dài, chậm tiến độ, chuyển tiếp năm sau... làm ảnh hưởng đến hiệu quả của nguồn vốn đầu tư (Lê Văn Tuấn, 2013, tr.43).

Nguồn vốn tín dụng

Nguồn vốn vay chủ yếu từ nguồn vay tín dụng ưu đãi và tín dụng thương mại, nó được dùng để đầu tư theo dự án. Về nguồn vốn tín dụng ưu đãi (hay còn gọi là tín dụng đầu tư phát triển của Nhà nước) được thực hiện thông qua Chi nhánh Ngân hàng Phát triển tỉnh Đồng Tháp, đây là nguồn vốn cho vay có tính ưu đãi cao như thời gian cho vay dài (có dự án có thể lên tới 15 năm như dự án trồng rừng), lượng vốn cho vay lớn trong khi lãi suất thấp (bằng khoảng 75% - 80% lãi suất của các ngân hàng thương mại) và ổn định trong suốt thời kỳ vay. Tuy nhiên, để tiếp cận nguồn vốn này không dễ như đối với nguồn cho vay của các ngân hàng thương mại vì các yêu cầu về thủ tục hồ sơ, thủ tục tương đối khắt khe và những dự án được vay phải nằm trong danh mục các dự án được vay do Chính phủ quy định trong từng thời kỳ. Do vậy, các doanh nghiệp dân doanh hoạt động trên địa bàn Tỉnh gặp khó khăn khi tiếp cận nguồn vốn này, chỉ một số doanh nghiệp nhà nước lớn, có uy tín trên địa bàn mới có khả năng tiếp cận được nguồn vốn này, như Tổng công ty Xây lắp và Vật liệu xây dựng tỉnh Đồng Tháp,... (Lê Văn Tuấn, 2013, tr.43 - 44).

Trong thời gian qua, nguồn vốn tín dụng đầu tư phát triển của Nhà nước trên địa bàn Tỉnh có xu hướng tăng giảm thất thường giai đoạn 2006 - 2010, nhưng lại tăng nhanh các năm sau từ 2011 đến 2014, đạt cao nhất là 1.988 tỷ đồng năm 2014, chiếm 47,49% tổng vốn đầu tư công toàn tỉnh.

Nguồn vốn đầu tư tự có của doanh nghiệp nhà nước trên địa bàn Tỉnh và vốn khác. Các nguồn vốn này chiếm tỷ trọng rất thấp trong tổng vốn đầu tư công của tỉnh. Tuy nhiên, nguồn vốn tự có của doanh nghiệp nhà nước trên địa bàn tỉnh cũng góp phần quan trọng trong hoạt động của doanh nghiệp nhà nước trên địa bàn Tỉnh. Một phần nguồn vốn này được dùng để làm nguồn đối ứng với nguồn vốn vay, số còn lại chủ yếu là đầu tư tài sản cố định để phục vụ quản lý doanh nghiệp. Đối với nguồn vốn khác (chủ yếu vốn ODA) đóng vai trò quan trọng trong công cuộc thực hiện xóa đói giảm nghèo. Nguồn vốn ODA đầu tư vào Tỉnh chủ yếu thực hiện đầu tư phát triển kết cấu hạ tầng và công trình công cộng lớn của Tỉnh như hệ thống giao thông, thủy lợi, hệ thống cấp thoát nước, trường học, bệnh viện đa khoa Tỉnh, huyện..., phát triển rừng, xử lý chất thải,... (Lê Văn Tuấn, 2013, tr.44-45).

3. Đầu tư công đóng góp tăng trưởng kinh tế tỉnh Đồng Tháp

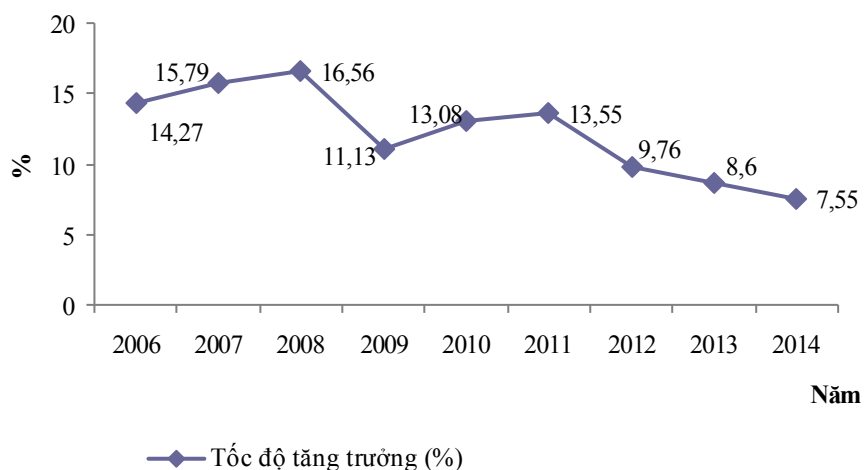
Trong bối cảnh khó khăn chung của cả nước và thế giới, thực hiện chủ trương, đường lối của Đảng và Nhà nước, cùng với sự chỉ đạo đúng đắn, kịp thời trong việc tập trung đầu tư phát triển kinh tế- xã hội, tỉnh Đồng Tháp cơ bản đã đạt được những thành tựu quan trọng trên nhiều lĩnh vực, mức tăng trưởng kinh tế của tỉnh Đồng Tháp trong thời gian qua vẫn

duy trì được khả năng tăng trưởng khá, cơ cấu kinh tế tiếp tục chuyển dịch và thu nhập người dân ngày càng được cải thiện. Tốc độ tăng trưởng kinh tế bình quân 5 năm 2006 – 2010 đạt 14,16%/năm, mặc dù tốc độ tăng trưởng kinh tế bình quân 5 năm 2006 – 2010 chỉ đạt tương đối so với kế hoạch 5 năm đặt ra là 14,5%/năm, nhưng vẫn đạt được ở mức cao so với các tỉnh trong vùng và mức bình quân của cả nước 6,9%/năm. Tốc độ tăng trưởng kinh tế trên địa bàn Tỉnh giai đoạn 2006 - 2014 là chưa ổn định và biên độ dao động khá lớn, năm 2008, tốc độ tăng trưởng đạt cao nhất với 16,56%, giảm xuống còn 11,13% năm 2009, sau đó lại tăng lên đạt 13,55% năm 2011 và năm 2014 đạt thấp nhất 7,55% (KH là 8,5%). Xét cả giai đoạn 2006 -2014, mức tăng tốc độ tăng trưởng kinh tế của Tỉnh có xu hướng giảm dần. Những biến động về tăng trưởng kinh tế cho thấy rằng kinh tế tỉnh Đồng Tháp đã có chiều hướng suy giảm do cuộc khủng hoảng của kinh tế thế giới bùng nổ vào cuối năm 2008, cũng như những bất ổn kinh tế vĩ mô trong nước trong thời gian vừa qua (Ủy ban nhân dân tỉnh Đồng Tháp, 2009, tr.2-3).

Về giá trị sản xuất của Tỉnh trong thời gian qua ngày càng tăng, bình quân 5 năm 2006 - 2010 tăng 13,48%/năm. Năm 2014, giá trị sản xuất trên địa bàn Tỉnh đạt 46,323 tỷ đồng, tăng gấp 2,73 lần so với năm 2006.

Qua bảng 3, giá trị sản xuất của các lĩnh vực trên địa bàn Tỉnh đều tăng qua các năm. Tuy nhiên, xét trong mối tương quan giữa các ngành trong Tỉnh thì có thể thấy, trong cơ cấu giá trị sản xuất toàn Tỉnh thì tỷ trọng giá trị sản xuất của ngành nông, lâm nghiệp và thủy sản có xu hướng giảm, tỷ trọng giá trị sản xuất ngành công nghiệp và xây dựng, giá trị

Hình 1: Tốc độ tăng trưởng kinh tế tỉnh Đồng Tháp giai đoạn 2006 - 2014

Nguồn: Tổng hợp số liệu của Cục Thống kê tỉnh Đồng Tháp

Bảng 3: Giá trị sản xuất và cơ cấu giá trị sản xuất tỉnh Đồng Tháp giai đoạn 2006 - 2014 phân theo ngành kinh tế

Chỉ tiêu	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Ước 2014
Giá trị (Tỷ đồng)	16.966	19.947	24.696	27.533	31.532	36.881	39.970	43.240	46.323
Nông, lâm nghiệp và thủy sản	8.727	9.641	10.534	10.787	11.366	12.065	12.566	13.163	13.650
Công nghiệp và xây dựng	4.432	6.015	8.924	10.597	12.905	16.332	17.882	19.332	20.697
Thương mại và dịch vụ	3.807	4.291	5.238	6.149	7.261	8.484	9.522	10.745	11.976
Tỷ trọng (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Nông, lâm nghiệp và thủy sản	51,44	48,33	42,65	39,18	36,05	32,71	31,44	30,44	29,47
Công nghiệp và xây dựng	26,12	30,15	36,14	38,49	40,93	44,28	44,74	44,71	44,68
Thương mại và dịch vụ	22,44	21,52	21,21	22,33	23,02	23,01	23,82	24,85	25,85

Nguồn: Tổng hợp số liệu của Cục Thống kê tỉnh Đồng Tháp

sản xuất ngành thương mại và dịch vụ có xu hướng tăng dần. Bên cạnh đó, tốc độ phát triển liên hoàn của ngành nông, lâm và thủy sản cũng tăng ít hơn so với tốc độ phát triển liên hoàn của ngành công nghiệp- xây dựng, ngành thương mại- dịch vụ. Kết quả trên cho thấy, trong những năm qua, đầu tư trên địa bàn tỉnh Đồng Tháp đã có xu hướng giảm dần tỷ trọng đầu tư trong ngành nông nghiệp và tăng dần tỷ trọng đầu tư trong ngành công nghiệp và xây dựng, thương mại và dịch vụ. Điều này làm cho giá trị mà các ngành này tạo ra cũng có sự thay đổi tương ứng.

4. Hiệu quả đầu tư công của Tỉnh chưa cao

Hiệu quả đầu tư công của tỉnh Đồng Tháp trong thời gian qua vẫn chưa đạt được như mong muốn, phản ánh thông qua một vài chỉ số đo lường kết quả đầu tư công:

Hiv(GDP) – Mức tăng của tổng sản phẩm nội Tỉnh so với toàn bộ vốn đầu tư công của Tỉnh phát huy tác dụng trong kỳ nghiên cứu. Chỉ tiêu này cho biết 1 đơn vị vốn đầu tư công của Tỉnh phát huy tác dụng trong kỳ nghiên cứu đã tạo ra được bao nhiêu đơn vị mức tăng tổng sản phẩm nội Tỉnh (Từ Quang Phương và Phạm Văn Hùng, 2012, tr.336)

Hệ số ICOR – Suất đầu tư công cần thiết để làm tăng thêm 1 đơn vị tổng sản phẩm nội Tỉnh. Chỉ tiêu này cho biết để tạo ra 1 đơn vị tổng sản phẩm nội Tỉnh tăng thêm thì cần bao nhiêu vốn đầu tư công của Tỉnh (Từ Quang Phương và Phạm Văn Hùng, 2012, tr.338).

Nhằm loại bỏ tác động của yếu tố trượt giá, kết quả tính toán các chỉ số, nên các số liệu sử dụng là số liệu theo giá so sánh năm 1994 thông qua hệ số GDP deflator ($GDP\ deflator = GDP\ theo\ giá\ thực\ tế / GDP\ theo\ giá\ so\ sánh$). Khi đó, vốn đầu tư tính theo giá 1994 = Vốn đầu tư theo giá thực tế / GDP deflator (Nguyễn Hoàng Anh, 2008, tr.23).

Qua bảng 4, trong giai đoạn 2007 – 2014, giá trị tổng sản phẩm nội tỉnh Đồng Tháp đều tăng liên tục, nhưng hệ số Hiv (GDP) của Tỉnh lại có xu hướng giảm xuống, điều đó cho thấy, hiệu quả của hoạt động đầu tư công trên địa bàn Tỉnh giảm. Trong 4 năm gần nhất từ năm 2011 đến năm 2014, nếu như năm 2011, cứ 1 đơn vị vốn đầu tư công của Tỉnh phát huy tác dụng trong kỳ nghiên cứu tạo ra được 1,87 đơn vị mức tăng của tổng sản phẩm nội Tỉnh, thì đến năm 2014, nó chỉ tạo ra được 0,86 đơn vị mức tăng của tổng sản phẩm nội tỉnh (giảm khoảng 0,46 lần).

Hệ số ICOR (vốn đầu tư công) tỉnh Đồng Tháp giai đoạn 2007 - 2014 có sự thay đổi đáng kể và ở mức tương đối thấp. Xét cả giai đoạn 2007 - 2014, hệ số ICOR của tỉnh Đồng Tháp có xu hướng tăng lên, cho thấy hiệu quả của hoạt động đầu tư công có xu hướng giảm xuống, ngày càng cần nhiều đồng vốn đầu tư công hơn để làm tăng thêm 1 đồng GDP nội tỉnh. Năm 2014, chỉ số ICOR đạt 1,16 lần, tức là để tạo ra 1 đồng GDP thì cần phải có 1,16 đồng vốn đầu tư công, tăng 1,64 lần so với năm 2007 và tăng

Bảng 4: Một số chỉ tiêu đo lường kết quả đầu tư công tỉnh Đồng Tháp giai đoạn 2007 – 2014

Các chỉ tiêu	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Ước 2014
Hiv(GDP) (Lần)	1,42	1,40	1,07	1,43	1,87	1,63	1,57	0,86
ICOR (Lần)	0,71	0,71	0,93	0,70	0,54	0,61	0,64	1,16

Nguồn: Tính toán của nhóm nghiên cứu từ số liệu của Cục thống kê tỉnh Đồng Tháp

1,66 lần so với năm 2010. Nguyên nhân chủ yếu là trong giai đoạn này là do Tỉnh đã tập trung một lượng vốn đầu tư lớn cho hoạt động đầu tư xây dựng cơ bản, chủ yếu là đầu tư xây dựng hệ thống cơ sở hạ tầng như đầu tư hạ tầng đô thị, đầu tư hệ thống giao thông, hệ thống các công trình thủy lợi,... phục vụ cho công cuộc phát triển kinh tế - xã hội của Tỉnh. Bên cạnh đó, các công trình cơ sở hạ tầng trên địa bàn Tỉnh thường có vốn đầu tư lớn nhưng thời gian hoàn thành kéo dài nhiều năm, chính vì vậy chưa có thể phát huy tác dụng ngay đối với sự tăng trưởng kinh tế của Tỉnh.

5. Giải pháp nâng cao hiệu quả đầu tư công trên địa bàn tỉnh Đồng Tháp

Trong bối cảnh khó khăn chung của cả nước và thế giới, nhờ chủ trương đúng đắn của chính quyền Tỉnh nên thời gian qua, hoạt động đầu tư công của Tỉnh đạt được nhiều kết quả đáng kể. Lượng vốn đầu tư công của Tỉnh gia tăng hàng năm và phân bổ vào các ngành nghề đã giúp cho cơ cấu kinh tế của Tỉnh có sự chuyển dịch tích cực và hiệu quả giữa các khu vực trong GDP của Tỉnh. Mức tăng trưởng kinh tế của tỉnh Đồng Tháp trong thời gian qua vẫn duy trì được khả năng tăng trưởng khá.

Tuy nhiên, vốn đầu tư công chưa đáp ứng đủ nhu cầu đầu tư trên địa bàn Tỉnh, nền kinh tế tỉnh Đồng Tháp tuy tăng trưởng khá nhưng chưa thật bền vững do kết cấu hạ tầng chưa hoàn chỉnh, còn chịu nhiều biến động của thiên nhiên, tác động của biến động kinh tế trong cả nước và khu vực... gây ảnh hưởng đến hiệu quả đầu tư chưa cao.

Trong thời gian tới, nhằm tăng cường hiệu quả đầu tư công trên địa bàn tỉnh Đồng Tháp, góp phần phát triển kinh tế - xã hội của Tỉnh giai đoạn 2015 – 2020 theo hướng bền vững, tỉnh Đồng Tháp cần có những giải pháp chủ yếu như sau:

Một là, chính quyền Tỉnh cần tăng cường hơn nữa công tác quản lý hoạt động đầu tư công trên địa bàn Tỉnh

Kế hoạch đầu tư công được dự tính hàng năm dựa trên kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội và quy hoạch ngành, quy hoạch vùng của Tỉnh với mục tiêu huy động tối đa nguồn lực trong và ngoài Tỉnh. Cần đẩy mạnh kế hoạch hóa đầu tư công theo các chương trình dự án. Tuy nhiên, kế hoạch đầu tư công cần phải đảm bảo sự phát triển cân đối giữa các ngành, vùng trong Tỉnh. Nguồn vốn Nhà nước trên địa bàn Tỉnh sẽ là nguồn lực cơ bản và quan trọng nhất đối với việc đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng của Tỉnh.

Công tác đầu thầu cũng cần phải công khai, minh bạch và tuân thủ theo các quy trình của luật đầu thầu. Cần tăng cường hình thức đầu thầu cạnh tranh rộng rãi, hạn chế chỉ định thầu để các doanh nghiệp có cơ hội tham gia vào quá trình quản lý và thực hiện đầu tư. Tuy nhiên, cần chú trọng đến năng lực nhà thầu và cần phải được lựa chọn kỹ càng.

Các cơ quan quản lý nhà nước tham gia vào quá trình thẩm định dự án cần có sự liên kết và tạo điều kiện để dự án nhanh chóng được cấp phép nếu đáp ứng đầy đủ yêu cầu của đơn vị thẩm định.

Chủ đầu tư phải đôn đốc nhà thầu thực hiện đúng tiến độ thi công, giải quyết các phát sinh trong quá trình thi công nhanh chóng và phối hợp với các cơ quan chuyên môn. Cần củng cố nâng cao năng lực của các Ban quản lý dự án, đảm bảo đáp ứng yêu cầu hoàn thành nhiệm vụ được chủ đầu tư giao.

Để quản lý hoạt động đầu tư công được tốt hơn nữa, các cơ quan có thẩm quyền nên tăng tính ổn định của các văn bản ban hành, hạn chế thay đổi các văn bản quy phạm pháp luật nhằm áp dụng trong thời gian dài, nếu có sự thay đổi của Chính phủ về chính sách đầu tư cần nhanh chóng triển khai các biện pháp hỗ trợ và ổn định tình hình theo hướng triển khai của Nhà nước. Bên cạnh đó, cần tiếp tục thực hiện phân cấp mạnh hơn trong quản lý và chuyển giao quyền tự chủ, tự chịu trách nhiệm đối với các cấp trong Tỉnh.

Hai là, chú trọng đổi mới công tác quy hoạch, kế hoạch hóa hoạt động đầu tư công, đầu tư phát triển

Tỉnh Đồng Tháp cần nghiêm túc bám sát quy trình thực hiện công tác kế hoạch hóa bắt đầu từ chiến lược đến quy hoạch, rồi cụ thể hoá bằng các kế hoạch 5 năm và hàng năm.

Thường xuyên nghiên cứu, cập nhật, hiệu chỉnh các quy hoạch cho phù hợp với tình hình và điều kiện thực tế. Tất cả các quy hoạch chi tiết như quy hoạch xây dựng hay quy hoạch mặt bằng, quy hoạch vùng chuyên canh cây trồng, vật nuôi, quy hoạch Khu công nghiệp,... đều phải căn cứ vào quy hoạch tổng thể kinh tế - xã hội của Tỉnh.

Tỉnh Đồng Tháp cần đẩy nhanh tiến độ lập quy hoạch chi tiết các khu kinh tế cửa khẩu tiếp giáp với các tỉnh của nước Campuchia, các khu công nghiệp, khu chế xuất và khu đô thị để làm cơ sở cho việc thu hút và bố trí đầu tư.

Đội ngũ cán bộ làm công tác quy hoạch là vô cùng quan trọng. Do vậy, tỉnh Đồng Tháp trong thời

gian tới cần tăng cường hơn nữa công tác đầu tư bồi dưỡng, đào tạo nhân lực, kể cả các cán bộ cấp cao để có thể nắm bắt và xử lý kịp thời những thay đổi và áp dụng có hiệu quả vào quy hoạch của địa phương.

Ba là, thực hiện mạnh mẽ các giải pháp tăng cường huy động vốn đầu tư đáp ứng nhu cầu đầu tư phát triển, giảm tỷ lệ đầu tư công trong tổng đầu tư toàn xã hội theo hướng tăng cường hiệu quả đầu tư

Muốn vậy, cần tăng cường cải thiện môi trường đầu tư thông thoáng trên địa bàn tỉnh Đồng Tháp, giữ vững chỉ số năng lực cạnh tranh cấp Tỉnh thuộc các nhóm dẫn đầu (trong đó cải cách thủ tục hành chính là quan trọng nhất, nâng cao tính cạnh tranh nền kinh tế của Tỉnh. Chú trọng phát triển nông nghiệp, nông thôn trên địa bàn Tỉnh). Bên cạnh đó, Tỉnh cần tăng cường đa dạng hoá các nguồn huy động vốn đầu tư phát triển kinh tế của Tỉnh. Ngoài ra, các hoạt động xúc tiến đầu tư – thương mại – du lịch của Tỉnh cũng cần tăng cường đầu tư.

Bốn là, điều chỉnh cơ cấu đầu tư công hợp lý nhằm khai thác và sử dụng hợp lý các nguồn lực của Tỉnh

Tỉnh cần điều chỉnh đối với cơ cấu nguồn vốn, cơ cấu ngành và cơ cấu vùng lãnh thổ, sau cho phát huy thế mạnh của Tỉnh, gắn liền với việc thực hiện đề án Tái cơ cấu nông nghiệp của Tỉnh. Bên cạnh đó, Tỉnh cần tăng cường đầu tư phát triển khoa học công nghệ, tăng cường đầu tư phát triển nguồn nhân lực, tăng cường hỗ trợ cho công tác đào tạo lực lượng lao động chất lượng cao, đào tạo nghiệp vụ chuyên môn, kỹ thuật, về quản lý. Thực hiện cơ chế, chính sách thu hút lực lượng lao động có trình độ chuyên môn kỹ thuật nghiệp vụ, trình độ học vấn cao; sử dụng các cộng tác viên là các nhà khoa học và chuyên gia trong các lĩnh vực mà Tỉnh còn thiếu, nhằm tăng dần lực lượng lao động đầu đàn của Tỉnh, đáp ứng theo yêu phát triển ngày càng cao lên của xã hội. □

Tài liệu tham khảo

- Cục Thống kê Đồng Tháp (2014), *Niên giám thống kê năm 2013*, Cục thống kê Đồng Tháp, Đồng Tháp.
- Lê Văn Tuấn (2013), *Đầu tư phát triển kinh tế tỉnh Đồng Tháp giai đoạn 2006 - 2020*, luận văn thạc sĩ kinh tế, Trường Đại học Kinh tế quốc dân, Hà Nội.
- Nguyễn Hoàng Anh (2008), *Hiệu quả quản lý đầu tư công tại Thành phố Hồ Chí Minh: vấn đề và giải pháp*, luận văn thạc sĩ kinh tế, Trường Đại học Kinh tế TP. Hồ Chí Minh, TP. Hồ Chí Minh.
- Từ Quang Phương và Phạm Văn Hùng (2012), *Giáo trình Kinh tế đầu tư*, Nhà xuất bản Đại học Kinh tế quốc dân, Hà Nội.
- Ủy ban nhân dân tỉnh Đồng Tháp (2009), *Báo cáo tình hình thực hiện kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội 5 năm 2006 – 2010 và Dự Báo cáo tình hình thực hiện kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội 5 năm 2011 – 2015*, Đồng Tháp.
- Ủy ban nhân dân tỉnh Đồng Tháp (2011), *Quy hoạch tổng thể phát triển kinh tế - xã hội tỉnh Đồng Tháp đến năm 2020*, Đồng Tháp.

Thông tin tác giả:

***Lê Văn Tuấn**, Thạc sĩ kinh tế

- Nơi công tác: Khoa Kinh tế & QTKD, Trường Đại học Đồng Tháp.
- Lĩnh vực nghiên cứu: Kinh tế đầu tư, quản trị kinh doanh tổng hợp
- Địa chỉ liên hệ: Địa chỉ Email: lvtuan2004@gmail.com

****Từ Quang Phương**, Phó giáo sư, Tiến sĩ

- Tổ chức tác giả công tác: Khoa Đầu tư – Trường Đại học Kinh tế Quốc dân
- Lĩnh vực nghiên cứu: Đầu tư, dự án đầu tư, thị trường vốn
- Địa chỉ liên hệ: Địa chỉ Email: phuongtq@neu.edu.vn